

Årets första stadsvandring

Äntligen! Efter 23 månaders bortavaro, var det så äntligen dags att hälsa välkommen till en stadsvandring i Skara Gilles regi. Kvällens stadsguide, Sven-Olof Ask, är en av de tre som tagit över stafettpinnen och alltså kommer att underhålla och undervisa Skaraborna under de ljusa måndagskvällarna.

När de spröda tonerna från domkyrkans klockspel klingat ut, hälsade Skara Gilles ålderman, Tommy Kroon, välkommen och överlämnade mikrofonen till kvällens guide, Sven-Olof Ask. Han gav en kort introduktion till kvällens korta, men innehållsrika promenad. Målet var Kråks, men det fanns även ett par stopp på Trädgårdsgatan inplanerade.

Gruppen rundade det första huset på gatan, det bibliotek som kom att byggas 1987 under mycken vända. Alla politiska partier hade sina egna tankar om var det nya biblioteket skulle placeras. Till slut hamnade det i kvarteret Iris. Det innebar att "Gröna villan", eller egentligen "Frölichska gården", fick rivas och lämna plats för nybygget. Det major Johan Axel Frölich köpte 1867, var en komplett gård, med både boningshus, gårdshus och ladugård. En av byggnaderna var Djäknestallet. Detta hus flyttades några meter för att det skulle kunna bevaras.

Sven-Olof stannade framför Djäknestallet och berättade om djäknarna som inhystes prästänkor och andra ensamstående kvinnor. Några av de profiler som bebott Djäknestallet är bröderna Sandzén, som ju presenterades av Chalias teater i deras uppsättning av "Brevskrivarna", där Birger blev en uppskattad konstnär i USA. Herman Hallgren, mannen bakom stiftelsen "Mors minne" bodde tillsammans med sin mor "Städ-Anna" i huset en period. Den sista hyresgästen lär ha varit profilen Ulf-Erik Hagberg, museimannen som var en av dem som stred för räddandet av Båtsmanshuset.

Promenaden gick vidare till Kråks herrgård. En byggnad som flyttades till Skara från skjutfältet vid Karlsborg i början av 1950-talet. Spåren av den gamla gården sträcker sig till år 1225 som då ägdes av munkarna i Alvastra. Den byggnad som vi ser nu, är från 1790-talet och huset flyttades och återbyggdes "bit för bit" och stod klar 7 juni 1953. Det enda på herrgården som inte är original, är egentligen källaren med tegelvalven som så många av oss Skarabor förknippar med Kråks. Flyglarna, som har sitt ursprung från Götala herrgård, är från 1735 och flyttades till platsen i mitten på 1960-talet. Kråks herrgård är en pampig del av Stadsparken och många av oss önskar att den skulle vara mera levande.

På vägen tillbaka pekar Sven-Olof på den oansenliga byggnaden på andra sidan stenmuren med påskriften "Arkiv" från tidigt 1900-tal. Huset är veterinärrättningens gamla bibliotek och är fyllt av böcker. Många av dem är donationer från Peter Herngren och hans efterträdare Lars Tidén.

Nästa stopp är det vackra tingshuset där idag Skara Skolscen har sin verksamhet. Sven-Olof berättade om hur tingen flyttat runt. Först i Rådhuset vid Stora torget 1851, ut till Entorp i Synnerby, tillbaka in i staden på Folkungagatan, först i "Odd-Fellowhuset" för att efter några år flyttas till det nybyggda tingshuset något stenkast bort 1905. Där skapades rättvisa fram till att det "nyaste" tingshuset byggdes i Biblioteksparken 1959. Här pågick rättskipande verksamhet fram till 1971.

De vandrande tog stegen tillbaka till Båtsmanshuset. Där väntade, som brukligt, kaffe, fralla och trevlig samvaro. Trots att gruppen var betydligt mindre än brukligt, var sorlnivån hög. Åldermannen fick tillfälle att berätta om kommande aktiviteter. Kommandemåndagar blir det ytterligare fem stadsvandringar. Nu med betydligt generösare begränsningar. Nästa veckas högtidliga återinvigning av Brandmuseet på onsdag eftermiddag finns också anledning att notera.

Skara Gilles ålderman lämnar över stafettpipen till Sven-Olof Ask.

Bakom biblioteket ligger Djäknestallet. En byggnad som förtjänar mer uppmärksamhet.

Det vackra tingshuset var i verksamhet till 1971. Nu utbildas det skådespelare i byggnaden.

Fotograf Erik Sånnek